

Stappenplan 1

Vorbereitung

De materialen en oefeningen in dit stappenplan moeten heel individueel op het Rett meisje worden afgestemd. Probeer zo dicht mogelijk bij haar niveau en interesses aan te sluiten.

De demoperiode(s) voorbereiden: 'low tech eye gaze therapy'

Vooraleer de demotoestellen aankomen, probeer je via 'low tech eye gaze therapy' (dus zonder technologische snufjes) het Rett meisje zo goed mogelijk klaar te stomen voor de komst van de computer.

Doelstellingen:

- de interesse in voorwerpen vergroten;
- de visuele aandacht vergroten;
- het visuele veld uitbreiden en meer specificeren;
- de interesse in foto's en afbeeldingen vergroten;
- de interesse in schermen vergroten;
- ...

Deze opbouw moet door alle partijen worden gevolgd, zodat het Rett meisje op school / in het dagcentrum / in de leefgroep / tijdens de logopedie / thuis / ... op eenzelfde niveau kan oefenen.

Een aantal mogelijke oefeningen

Dit is een leidraad, geen vast kader dat je dient te volgen. Pas de oefeningen aan naargelang de capaciteiten van het Rett meisje (hieraan afgekort als 'X').

1

Interesse voor voorwerpen creëren (indien die er nog niet is): muziekbeertjes, muziekboekjes, discobal, waiertjes met licht, boekjes met licht, ... en vergroten van het visuele veld

- STAP 1: Voorwerp aan X tonen en muziek laten maken. Wanneer X haar aandacht erop richt fel positief belonen.
- STAP 2: voorwerp tonen, muziek laten maken indien X het aandacht geeft.
- STAP 3: voorwerp tonen, muziek laten maken indien X het aandacht geeft en voorwerp lichtjes laten bewegen, X uitlokken om visueel veld te vergroten.
- STAP 4: voorwerp buiten het visuele veld houden, X triggeren om het op te zoeken, in het begin bij het minste zoekgedrag al opzetten, later meer gericht laten zoeken en pas opzetten als X het voorwerp zelf visueel heeft gevonden.

2

Radio / cd-speler: muziek of luisterboeken

- STAP 1: radio opzetten en proberen de aandacht van X erop te richten. Kijkt X in de richting van de muziek, dan fel bekrachtigen.
- STAP 2: verlangen dat X naar de radio kijkt vooraleer die op te zetten, 30-tal seconden laten spelen, terug stopzetten, terug kijken naar de radio, 30 sec muziek, stoppen, ...
- OPM: radio niet steeds op dezelfde plaats zetten, geen voorkeurskant creëren

3

Clips, digitale prentenboeken, musicals,... kijken op laptop / tablet / gsm / ... – aandacht voor schermen

- STAP 1: clip opzetten en proberen de aandacht van X erop te richten, fel bekrachtigen indien X ook maar eventjes een blik richting scherm werpt.
- STAP 2: verlangen dat X naar het scherm kijkt vooraleer op te zetten, een 30-tal seconden laten spelen, terug stopzetten, terug laten kijken, ...
- STAP 3: verlangen dat X naar het scherm kijkt vooraleer op te zetten, zo lang X kijkt clip laten spelen, zodra X wegstijgt op pauze drukken, als X terug kijkt clip terug laten verder spelen, ...
- OPM: eventueel oefenen in een donkere kamer, zodat licht- en muziekprikkelers sterker zijn.
- OPM: als X zelf met 1 functietoets overweg kan, kan je via schakelkastje op de computer Youtube clips opzetten met cursor op play / pauzeknop en dan kan X zelf de clips aan en uitzetten en ondertussen kijken (zelfstandig).
- OPM: starten met grotere schermen (tv, laptop, ...), later pas overschakelen naar kleine schermen (tablet, gsm).

4

Muziek kiezen

- STAP 1: cd-hoesje tonen van muziek die wordt opgezet, uitgebreid naar X verwoorden, eventueel cd-hoesje dicht bij X of in het zicht laten liggen.
- STAP 2: verlangen dat X kijkt naar het cd-hoesje vooraleer de muziek wordt opgezet.
- STAP 3: de keuze tussen twee cd-hoesjes laten maken door te kijken.

5

Fotoboeken, digitaal fotokader, foto slideshow op laptop, losse foto's van personeel, familie, therapeuten, ...

- STAP 1: samen kijken naar foto's, verwoorden wie of wat erop staat, verhalen bij vertellen, liedjes zingen die erbij horen, ...
- STAP 2: verlangen dat X kijkt naar het fotoboek vooraleer je iets vertelt
- OPM: Indien X bepaalde activiteiten erg graag doet, hiervan ook foto's nemen (bijvoorbeeld badeendje voor wateractiviteit) en deze aan X tonen bij de start van de activiteit. X hoeft dit daarom nog niet te begrijpen, maar het willen bekijken is een eerste belangrijke voorwaarde om later de verwijzende functie ervan te begrijpen.

Een aantal tips

- Verzamel alle materiaal op voorhand: foto's van gezinsleden, familie, personeel ..., lievelingsmuziek, clips, ... Tijdens demoperiodes is er te weinig tijd om én materiaal te maken of te zoeken én het ook nog eens uit te proberen.
- Zelf liedjes zingen als X je aankijkt is ook een goede oefening (en is voor leefgroep en gezin makkelijk te doen). Zolang X je aankijkt, zing je. Als X wegstijgt, stop je. Net zoals de oefeningen hierboven.

Oktober 2016. De stappenplannen worden aangepast bij nieuwe ervaringen of inzichten in het werkveld.

- Kondig de komst van de computer aan bij het Rett meisje!
- Iedereen (logopedist, gezin, Rett meisje, maar ook leefgroep, leerkrachten, andere therapeuten,...) dient op de hoogte te zijn van de komst van de computer.
- Voor therapeuten: zorg ervoor dat je omgeving begrijpt waar je die periode mee bezig bent. Geef voldoende uitleg als er andere begeleidingen of therapiemomenten zouden vervallen door de demoperiode bij het Rett meisje.
- Tijdens de demoperiode is het belangrijk om X veel voor de democomputer te zetten, ook in 'vrije tijd', ook als X niet alert lijkt of niet gericht is op het toestel. In de korte momenten dat X alert is, kan ze dan meteen effect ervaren. Dit is goed zolang het X niet frustrereert. De batterijen van de toestellen gaan erg lang mee.
- Tussen de verschillende demoperiodes is het belangrijk de oefeningen te onderhouden.

De demoperiode(s) zelf: erg afhankelijk van het niveau van het Rett meisje

Ook in deze fase is de samenwerking tussen alle partijen enorm belangrijk!

Bouw het niveau van de oefeningen op:

- Werk allereerst aan een correcte positionering en het 'vinden van de ogen' door de camera's. Dit kan van toestel tot toestel erg verschillen!
- Experimenteel niveau: spelletjes spelen. De spelletjes zijn opgedeeld in verschillende, oplopende niveau's en zijn een voorbereiding op het communicatief werken met oogbesturing.
 - Look to Learn
 - Sensory Eye Fx
 - ...
- Communicatief niveau: denk niet meteen aan het bedienen van communicatiebladen, het spreken van zinnen, maar begin bij foto's kijken, muziek opzetten, eenvoudige keuzes maken, ...
 - MindExpress (op Tellus), uit Vlaanderen
 - Communicator (standaard bij Tobii Dynavox), uit Zweden
 - ...
 - Het aanbod aan software wijzigt continu. Meer concrete informatie over het aanbod op dit moment, kan je aanvragen door te mailen naar rettlogo@gmail.com

Stel realistische verwachtingen. 'Je geeft een baby geen potlood in de verwachting dat die meteen een huis gaat tekenen.' (Hektor Minto – Tobii Dynavox)

Maak nota's tijdens de demoperiodes: data goed bijhouden, evaluatie (positief + negatief) door de verschillende betrokken partijen, video's maken van het Rett meisje in actie, ...

Wees geduldig. Wacht verschillende demoperiodes af tot je echt een goed beeld hebt van de opties en een verantwoorde keuze kan maken. Bij de aanvraag heb je een grondige argumentatie nodig.

(Rozemie Gauquie, communicatiecoach)